

[Kolbjørn.]

anslås til 99,1 mill. kr., i øjnene. På forhånd er det klart, at der her er tale om en virksomhed, der er yderst følsom overfor stigninger i lønninger og brændselspriser, men det synes også, som om motortransportens stærke fremtrængen gør sig gældende. Den højtærede finansminister talte i sin forelæggelsestale om nødvendigheden af at skride til snarlig nedlæggelse af urentable banestrækninger og lokalstationer, altså en videreførelse af en allerede påbegyndt linie. Jeg går ud fra, at man også på anden måde vil være opmærksom på muligheder for rationalisering og tilførsel af nye kunder — statsbanernes ledelse har jo en ret fri dispositionsret. Jeg har med interesse bemærket, at den nye generaldirektør ifølge avisreferaterne skal have fremhævet, at man, når statsbanerne om et eller højst to år har fået 26 svære motorlokomotiver, alene på trækraften kan spare 35 mill. kr. om året

Jeg har også med glæde bemærket, at trafikministeren har været inde på tanken om at tilbyde ældre medborgere rejser til halv pris på visse tidspunkter af året. Det kan synes en ejendommelig bemærkning i en finanstale i den nuværende situation, men jeg vil tro, at rigtigt tilrettelagt skulle det være muligt ved en videre udbygning af det differentierede tariffsystem på een gang at imødekomme en kreds af borgere og tilføre statsbanerne ny trafik og indtægt.

Finanslovforslaget fremtræder med et budgetteret overskud på 447 mill. kr. Til øgede tillægsbevillinger på driften er der under § 22 afsat 150 mill. kr. og til anlægsudgifter under § 27 40 mill. kr.

Finansloven synes umiddelbart udarbejdet nøgternt og under hensyn til den foreliggende valutastillings krav. Den er baseret på uforandret økonomisk aktivitet, hvorimod der ikke er taget hensyn til de seneste prisstigninger. To hovedtræk har tegnet sig tydeligt i vort økonomiske liv i det sidste halve år: valutasisituationen er lettet, men priserne på det daglige livs fornødenheder er kommet i stærk bevægelse opad. De to fænomener er næppe absolut uafhængige af hinanden, men det vil dog være naturligt at gøre de bemærkninger, jeg har derom, hver for sig.

Siden 1. juli har valutastillingen vist en

bedring. Nationalbankens valutagæld nedbragtes fra 1. juli til 15. november fra 456 mill. kr. til 299 mill. kr.; hertil kommer betalingen af de to københavnske dollarlån på 82 mill. kr. Der er således tale om en forbedring i løbet af 4½ måned på 239 mill. kr. Lad så en vis del af denne skyldes hurtig hjemtagning af udenlandske tilgodehavender på grund af drøftelsen af kronehævning — tendensen er dog umiskendelig.

Denne udvikling er utvivlsomt følt som en lettelse af befolkningen, for hvem valuta-problemerne først og fremmest former sig som spørgsmålene: Vil vi fortsat kunne hjemføre de udenlandske råstoffer, der er forudsætningerne for produktion og beskæftigelse? Og dernæst: Udhules værdien af penge og fordringer, der ikke er sikrede i reale værdier, af årsager, som har deres udspring i det danske samfund? Det er bl. a. disse forhold, som i det lange løb gør en inflation, selvom den i starten og under mildere former kan føles som en let rus, til en nedbrydende bevægelse.

Den nu gennem flere måneder bekræftede hovedlinie synes at vise, at den aktuelle valutakrise er drevet over. Vor valuta-reserve er dog ikke af en sådan størrelse, at den giver fuld tryghed, og problemet er ikke løst. Danmarks overordentlig store udenrigsomsætning i forhold til landets indbyggerantal gør vor økonomi overordentlig følsom for ændringer i bytteforholdet mellem eksport- og importpriser og for forskydninger i betalingsbalancen. Hertil kommer, som flere gange offentligt fremhævet af det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen, at selve vor sociale struktur kan gøre vort valutaproblem langvarigt — jeg tilføjer: forudsat at der ikke politisk eller på anden måde tages de nødvendige skridt til ordening af spørgsmålet. Det må imidlertid være berettiget at konstatere en betydelig bedring i valutastillingen. Den ansvarsbevidste, omend i sig selv lidet populære, indsats, der blev gjort af regeringen i september 1954 og i marts i år med støtte af det radikale venstre og det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen, viser nu sin virkning. Forbedringen skyldes — som anført af den højtærede finansminister — flere samvirkende årsager, men det kan ikke nytte, at de partier og den presse, som højrerøstet gav regeringen alene ansvaret for vanskelig-